

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม และ ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตาม ลักษณะส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพสถานภาพ ก่อนการดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

1. ประชากรในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้เลือกศึกษากลุ่มประชากรจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ดำรงตำแหน่งในวาระ ปี พ.ศ. 2551 - 2555 จำนวน 6 แห่ง ซึ่งมีจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งสิ้น 238 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีเนื้อหาครอบคลุมตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ ก่อนการดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ตอนที่ 2 สอบถามเพื่อประเมินความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาทำหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจากคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ส่งถึงกลุ่มประชากร จำนวน 238 คน เพื่อขอความ

อนุเคราะห์และขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม โดยผู้ศึกษานำส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 238 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องทำการแปลงข้อมูลให้เป็นรหัสตัวเลขแล้วนำไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อบำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนน

3. การวิเคราะห์เกี่ยวกับกิจกรรมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบสัดส่วนและระดับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5. การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกความแตกต่างตามลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ การทดสอบที (t-test : Testing the Difference Two Means) และ วิเคราะห์ความแปรปรวน โดยการทดสอบเอฟ (F- test : One Way Analysis of Variance) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีการศึกษาระดับระดับ ป. 1-6 มีอาชีพเกษตรกร สถานภาพก่อนดำรงตำแหน่ง เป็นหัวหน้าคุ้มในหมู่บ้าน มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 1 ปี หรือต่ำกว่า และไม่เคยมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

5.2 ระดับความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า เรื่องที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจ ถูกต้องมากที่สุด คือ เรื่อง “สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 อยู่ในตำแหน่งสมัยละกี่ปี” คิดเป็นร้อยละ 96.20 รองลงมา คือ เรื่อง สมาชิกได้รับการ “เลือกตั้งจากหมู่บ้านละ 2 คน” คิดเป็นร้อยละ 95.38 และ “สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้รับการเลือกตั้งตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จะต้องมียุอายุอย่างน้อยกี่ปี” คิดเป็นร้อยละ 94.50

สำหรับเรื่องที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจถูกคือน้อยที่สุด คือ เรื่อง “. ข้อใดไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537” คำตอบคือ พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 18.10 รองลงมาคือ เรื่อง “กรณีที่นายอำเภอไม่เห็นชอบข้อบัญญัติตำบล ต้องดำเนินการอย่างไร” คำตอบคือ สภา อบต. ทบทวนใหม่ ยืนยันตามมติ 2/3 ลงชื่อและประกาศใช้เลย คิดเป็นร้อยละ 28.60 และลำดับต่อมา คือ “ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 พึงให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และกรรมการบริหารเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายใด” คำตอบคือ กฎหมายอาญา คิดเป็นร้อยละ 29.00

ผลการศึกษาโดยรวม พบว่า สักส่วนของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.16 รองลงมา คือ มีระดับความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 26.47 และน้อยที่สุด คือ มีระดับความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 24.37

5.3 การวิเคราะห์เกี่ยวกับกิจกรรมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ส่วนใหญ่ 1) มีการติดตามข่าวสารบ้านเมืองทุกวัน 2) ประเภทข่าวสารบ้านเมืองที่สมาชิกสภา อบต.สนใจติดตาม คือประเภทโทรทัศน์ 3) สถิติการขาดประชุมสภา อบต.ในรอบปีของสมาชิกสภา อบต. คือ ไม่เคยขาดประชุม 4) ประโยชน์ที่สมาชิกสภา อบต. คิดว่าได้รับในการดำรงตำแหน่ง คือ ได้เรียนรู้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย และพัฒนาท้องถิ่น 5) วิธีปฏิบัติที่

ถูกต้องตามครรลองของการปกครองในระบบประชาธิปไตยของสมาชิกสภา อบต.กรณีที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการที่สภา อบต. จัดทำ คือ คิดว่าคิดตามชักถามและคัดค้านต่อสภา อบต. 6) คุณสมบัติที่สมาชิกสภา อบต. จะต้องมีการได้รับการเลือกตั้งเพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนใน อบต. คือ มีคุณสมบัตินี้ที่ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมีความศรัทธาต่อตัวแทนของประชาชนมากกว่าคนอื่นและเป็นผู้มีความสามารถ 7) ในการลงมติสภา อบต. ถ้าเสียงส่วนใหญ่ลงมติอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว วิธีปฏิบัติในกรณีที่สมาชิกสภา อบต. จะปฏิบัติหากไม่เห็นด้วยกับการลงมติดังกล่าว คือ ร่วมมือเพราะเห็นว่าเป็นมติของที่ประชุม 8) ความคิดเห็นของสมาชิกสภา อบต. กรณีเกิดการขัดแย้งในแนวความคิดในการประชุมของสภา อบต. คือ ทำให้มีแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด 9) วิธีปฏิบัติในการพิจารณาจัดทำโครงการของสภา อบต. กรณีที่งบประมาณมีจำนวนจำกัด คือ จัดอันดับความสำคัญของปัญหาโดยใช้หลักวิชาการของการจัดทำแผน และ 10) ความรู้เกี่ยวกับ อบต. ที่สมาชิกสภา อบต. สนใจศึกษาเพิ่มเติม คือ ความรู้ด้านโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ อบต.

5.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบสัดส่วนและระดับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการศึกษาเปรียบเทียบตามเพศ พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีระดับความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มอายุ ส่วนใหญ่ มีระดับความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง สูงสุด คือ กลุ่มอายุ 41-50 ปี ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ มีระดับความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง สูงสุดคือ ระดับการศึกษา ป.1-6 อาชีพ ส่วนใหญ่ มีระดับความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง สูงสุดคือ อาชีพเกษตรกร สถานภาพก่อนการดำรงตำแหน่ง ส่วนใหญ่ มีระดับความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง สูงสุดคือมีสถานภาพก่อนดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าคุ้มในหมู่บ้าน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ส่วนใหญ่ มีระดับความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง สูงสุด คือ กลุ่มที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 1 ปี หรือ ต่ำกว่า และ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ส่วนใหญ่ มีระดับความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง สูงสุดคือ ไม่เคยมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมาก่อน

5.5 การวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกความแตกต่างตามลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ การทดสอบที (t-test) และ วิเคราะห์ความแปรปรวน โดย การทดสอบเอฟ (F- test) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการศึกษา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุแตกต่างกัน พบว่า มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพ สถานภาพก่อนการดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง แตกต่างกัน พบว่า มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

6.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ ความเข้าใจถูกต้องน้อยที่สุดในเรื่อง “ข้อใด ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537” พบว่า สมาชิกสภา อบต. มีความรู้ ความเข้าใจถูกต้องน้อยที่สุด เกี่ยวกับการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจเพียง ร้อยละ 18.10 รองลงมา คือ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ “กรณีที่ นายอำเภอไม่เห็นชอบข้อบัญญัติตำบล ต้องดำเนินการอย่างไร” พบว่า สมาชิกสภา อบต.มีความรู้ ความเข้าใจ ว่า “สภา อบต. ทบทวนใหม่ ยืนยันตามมติ 2/3 ลงชื่อและประกาศใช้เลย คิดเป็นร้อยละ 28.60” และลำดับต่อมา คือ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ “ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 พึ่งให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และกรรมการบริหารเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายใด” พบว่า สมาชิกสภา อบต. มีความรู้ ความเข้าใจ ว่า ตามประมวลกฎหมายอาญา คิดเป็นร้อยละ 29.00 แสดงให้เห็นว่า สมาชิกสภา อบต.ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องอำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและ

องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายค่อนข้างน้อย ดังนั้น หากมีการศึกษาหรืออบรมเพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก่ สมาชิกสภา อบต.ก็จะเป็นการเพิ่มหรือพัฒนาศักยภาพแก่ สมาชิกสภา อบต. ให้มีศักยภาพในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากผลการศึกษาโดยรวม พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเพราะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมาก่อน ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ ปรีชา สมหมาย (2542) ที่ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี และการศึกษาของ สมเกียรติ เสนา (2544) ซึ่งศึกษาความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเขาเพิ่ม อำเภอ บ้านนา จังหวัดนครนายก พบว่า ความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับสูง ส่วนสำนักงบประมาณ (2540) รายงานการประเมินผล เรื่อง“งานสนับสนุนสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล” พบว่า สมาชิกสภาตำบล และ อบต.ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่ของตน และ วุฒิชัย มณีโชติ (2547) ที่ได้ ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม พบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรเนื่องจากสาเหตุ (1) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนมากเกินไป ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในบทบาท หน้าที่ และกฎระเบียบข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากการทบทวนบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่5) พ.ศ. 2546 กำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ คือ

- 1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

4) เข้าร่วมประชุมสภา อบต. ตามสมัยประชุม

กล่าวคือ บทบาทและอำนาจหน้าที่ที่ควรให้ความสำคัญคือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่และบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล ตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

- ด้านวัตถุประสงค์การจัดตั้ง อบต.
- ด้านโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของ อบต.
- ด้านการบริหารงานของ อบต. และ
- ด้านกิจกรรมของสมาชิกสภา อบต.

ดังนั้น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องตรา "ข้อบังคับตำบล" ออกมาใช้ในการดูแลสวัสดิการ ตลอดจน "ทุกข์" และ "สุข" ของประชาชนรวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ตลอดจนผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น จึงต้อง เป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักการประชาธิปไตยที่ต้องเผยแพร่และปลูกฝังแนวคิดประชาธิปไตย ไปยังประชาชนในตำบล โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติ ในด้านบทบาทและหน้าที่ ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ ไว้ดังนี้

- 1) ต้องยึดมั่นในกติกาประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้งโดยเสรี การใช้สิทธิคัดค้าน การโต้แย้ง การแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง การยอมรับและเคารพสิทธิของผู้อื่น การยอมรับความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ฯลฯ
- 2) ต้องมีวิถีการดำเนินชีวิตและบุคลิกลักษณะที่เป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น เป็นผู้ที่มีจิตใจกว้างขวาง ฟังเคารพในเหตุผล

ทั้งนี้ เพื่อให้พัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมถึงการตอบสนองความต้องการของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการบริหารงาน อบต. จะมีประสิทธิภาพ สมาชิกสภา อบต. จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่กล่าวมา ข้างต้น .ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะสมาชิกสภา อบต.ที่ได้รับเลือกตั้ง

เข้ามามากกว่า ร้อยละ 50 ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งมาก่อน ดังนั้น การกำหนดแนวทางเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ แก่ สมาชิกสภา อบต. ดังกล่าวข้างต้น จะเป็นประโยชน์และเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้เป็นอย่างดี

6.2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ด้วยการทดสอบที (t-test : Testing the Difference Two Means) และวิเคราะห์ความแปรปรวน โดย การทดสอบเอฟ (F-test : One Way Analysis of variance) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า กลุ่มอายุของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา กลุ่มอาชีพ สถานภาพก่อนการดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง พบว่า มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ข้อเสนอแนะ

การเกิดขึ้นขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจให้หน่วยงานการปกครองพื้นฐานของประเทศโดยแท้จริง เป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ทำให้ตำบลเป็นนิติบุคคลสามารถบริหารงานได้ด้วยตนเอง มีอำนาจในการแก้ไข ปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมทั้งการพัฒนาท้องถิ่นตนตามอำนาจหน้าที่ และมีอิสระในการตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล แผนงาน โครงการต่างๆ และการจัดทำงบประมาณ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเจริญและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมในภาพรวมของประเทศต่อไป แต่เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่เกิดขึ้นมาประมาณ 10 กว่าปี และมีพื้นฐานที่ต่อเนื่องมาจากรูปแบบสภาตำบลที่อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของหน่วยงานราชการ เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นนิติบุคคลที่ต้องบริหารงานด้วยตนเองจึงอาจมีปัญหาและอุปสรรคอยู่บ้าง จำเป็นที่ทุกฝ่ายต้องช่วยกัน ให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนมากที่สุด ในส่วนของผู้ศึกษาเห็นว่า มีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

7.1.1 การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบต่าง ที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก บุคลากรที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ยังติดในบทบาทเดิมในการเป็นผู้ปกครองในตำบล ตามลักษณะกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่อยู่ ทำให้เกิดการบริหารงานเชิงรวมศูนย์ กล่าวคือ เป็นไปตามการชี้แนะของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น กำนัน หรือ ผู้ใหญ่บ้าน แม้แต่ข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เรียกว่า “พนักงานส่วนตำบล” ส่วนใหญ่เป็นคนใหม่ ไม่เคยรับราชการมาก่อน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจแนวทางปฏิบัติงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะระเบียบปฏิบัติงานต่างๆ อย่างต้องแท้ ควรเข้ารับการศึกษาอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เช่น เรื่องการเงินการคลัง กระบวนการวางแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล หลักการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และหลักกฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน ตลอดจนกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ เพื่อเป็นพื้นฐานให้ บุคคลดังกล่าวได้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดจิตสำนึกและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่จะตอบสนองนโยบายและสนับสนุนงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและประสานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารส่วนตำบล

7.1.2 ควรส่งเสริมและสนับสนุนโดยขยายโอกาสทางการศึกษาแก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ให้มีการศึกษาเพิ่มเติม

7.1.3 ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทางสื่อต่าง ๆ ให้เห็นถึงความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จะกระตุ้นให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องเพิ่มบทบาทหน้าที่ของ ตนเองมากขึ้นเพราะประชาชนกำลังเฝ้าติดตามการทำงานของตนเองอยู่ เช่น การ ไปประชุมและมีการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมเสนอ โครงการที่เป็นประโยชน์ในพื้นที่ของตนเองหรือไม่

7.1.4 ให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนตำบล คอยกำกับดูแลและให้การสนับสนุนการทำงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ควรเข้าไปครอบงำหรือไปชี้นำ ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีการเรียนรู้ฝึกฝนในการตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาในกลุ่มประชากรที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เป็นระดับจังหวัด หรือระดับภาค เพื่อสามารถอภิปรายผลได้อย่างครอบคลุม โกล้เคียงหรือถูกต้องกับประชากรทั้งหมดมากยิ่งขึ้น

7.2.2 เพื่อที่จะให้การอภิปรายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาเห็นว่าน่าจะมีการศึกษาในเชิงคุณภาพควบคู่กัน กับการศึกษาเชิงปริมาณ โดยการใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและ ควรศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของประชาชนที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล หรือข้าราชการประจำ/พนักงานส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา และหัวหน้าส่วนอื่นๆ ซึ่งจะทำให้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้สามารถช่วยอธิบายความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่ได้ดีมากยิ่งขึ้น

7.2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านอื่นๆ ด้วย เช่น ด้านโครงสร้างและระบบงาน ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการคลังและงบประมาณ หรือด้านการบริหารพัสดุ

7.2.4 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพื่อทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใด สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีความรู้ ความเข้าใจมากน้อยกว่ากัน